

**O‘QUVCHILARNING MILLIY HUNARMANDCHILIKKA OID
IJODKORLIK QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH
TEXNOLOGIYALARI**

Bahriddinova Kamola Ulug‘bek qizi

Begmatov Urol Tursinpo‘lat o‘g‘li

Termiz davlat pedagogika inistituti talabalari

ANNOTATSIYA. Mazkur maqolada o‘quvchilarning milliy hunarmandchilikka oid ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan zamonaviy pedagogik texnologiyalarning mazmuni tahlil qilinadi. Hunarmandchilik faoliyati orqali o‘quvchilarda estetik did, yaratuvchanlik, milliy qadriyatlarga hurmat, mehnatsevarlik va amaliy ko‘nikmalar shakllanadi. Maqolada loyiha asosida o‘qitish, integrativ yondashuv, amaliy mashg‘ulotlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) va motivatsion muhit yaratish orqali ijodkorlikni rivojlantirishning samarali usullari yoritilgan. Shuningdek, milliy hunarmandchilikni ta‘lim jarayoniga integratsiya qilish orqali o‘quvchilarning madaniy merosga bo‘lgan qiziqishini oshirish imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi.

Kalit so‘zlar: Milliy hunarmandchilik, ijodkorlik qobiliyati, pedagogik texnologiyalar, loyiha asosida o‘qitish, integrativ yondashuv, amaliy mashg‘ulotlar, estetik tarbiya, AKT vositalari, madaniy meros, motivatsion muhit

KIRISH. Milliy hunarmandchilik nafaqat xalqning tarixiy va madaniy merosini saqlovchi amaliy san‘at turi, balki yosh avlodni estetik tarbiya, mehnatsevarlik va ijodkorlik ruhida tarbiyalovchi vosita sifatida ham katta ahamiyatga ega. Hunarmandchilik faoliyati orqali o‘quvchilar o‘z qobiliyatlarini namoyon etish, mustaqil fikrlash, muammolarga ijodiy yondashish va o‘z mehnatining natijasini ko‘rish imkoniyatiga ega bo‘ladilar. Bu esa ularning o‘ziga bo‘lgan ishonchini oshiradi, shaxsiy rivojlanishiga zamin yaratadi.[6]

Zamonaviy ta‘limda ijodkorlikni rivojlantirish texnologiyalari pedagogik jarayonning ajralmas qismiga aylangan. Ayniqsa, loyiha asosida o‘qitish, integrativ yondashuv, amaliy mashg‘ulotlar va AKT vositalaridan foydalanish orqali o‘quvchilarning hunarmandchilikka bo‘lgan qiziqishini oshirish, ularni milliy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash mumkin. Bu texnologiyalar o‘quvchilarning nafaqat bilimini, balki ko‘nikma va kompetensiyalarini ham shakllantiradi[11].

Shu nuqtai nazardan, ushbu maqolada o'quvchilarning milliy hunarmandchilikka oid ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiluvchi texnologiyalarning mazmuni, ularning ta'lim jarayonidagi o'rni va amaliy ahamiyati tahlil qilinadi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishda milliy hunarmandchilik faoliyati muhim pedagogik vosita bo'lib xizmat qiladi. Hunarmandchilik mashg'ulotlari nafaqat amaliy ko'nikmalarni shakllantiradi, balki o'quvchilarda estetik did, milliy qadriyatlarga hurmat, mehnatsevarlik va yaratuvchanlik kabi sifatlarini rivojlantiradi[10].

Muhokama jarayonida aniqlanishicha, loyiha asosida o'qitish texnologiyasi o'quvchilarning mustaqil fikrlashini va ijodiy yondashuvini kuchaytiradi. Integrativ yondashuv esa hunarmandchilikni boshqa fanlar bilan bog'lab, o'quvchilarning bilimlarini chuqurlashtirishga xizmat qiladi. Amaliy mashg'ulotlar orqali esa o'quvchilar o'z mehnatining natijasini ko'rib, motivatsiyasi oshadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish esa hunarmandchilik buyumlarini zamonaviy dizayn asosida yaratish imkonini beradi.

O'quvchilarning milliy hunarmandchilikka oid ijodkorlik qobiliyatlarini rivojlantirish bugungi ta'lim jarayonida muhim ahamiyat kasb etadi. Hunarmandchilik — bu xalqning tarixiy, madaniy va estetik merosini o'zida mujassam etgan amaliy san'at turi bo'lib, yosh avlodni tarbiyalashda kuchli vosita hisoblanadi. Bu faoliyat orqali o'quvchilarda estetik did, yaratuvchanlik, mehnatsevarlik, milliy qadriyatlarga hurmat va amaliy ko'nikmalar shakllanadi. Ayniqsa, ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishda loyiha asosida o'qitish, integrativ yondashuv, amaliy mashg'ulotlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish samarali natijalar beradi[9].

Loyiha asosida o'qitish texnologiyasi o'quvchilarga mustaqil fikrlash, rejalashtirish, muammoga yechim topish va o'z g'oyasini amalda sinab ko'rish imkonini beradi. Integrativ yondashuv esa hunarmandchilikni boshqa fanlar bilan bog'lab, o'quvchilarning bilimlarini chuqurlashtiradi va ularni kompleks fikrlashga undaydi. Amaliy mashg'ulotlar orqali o'quvchilar o'z mehnatining natijasini ko'rishadi, bu esa ularning motivatsiyasini oshiradi, o'ziga bo'lgan ishonchini kuchaytiradi. AKT vositalari yordamida esa hunarmandchilik buyumlarini zamonaviy dizayn asosida loyihalash, modellashtirish va taqdim etish imkoniyati yaratiladi.

Hunarmandchilikning kashtachilik, tikuvchilik, yog'och o'ymakorligi, kulolchilik, zargarlik kabi turlari o'quvchilarning turli qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu faoliyatlar orqali nafaqat ijodiy fikrlash, balki estetik baholash, madaniy merosga hurmat, jamoada ishlash, muammoga yechim topish kabi kompetensiyalar shakllanadi.

O'quvchilar o'z qiziqishlariga mos yo'nalishni tanlab, o'z qobiliyatlarini namoyon etish imkoniga ega bo'ladilar.

Mazkur yo'nalishda ta'lim berishda konstruktivistik, differensial, ko'rgazmali va motivatsion yondashuvlar muhim o'rin tutadi. O'quv muhitining erkinligi, o'qituvchining ilhomlantiruvchi roli, milliy qadriyatlarga asoslangan tarbiya va o'quvchilarning qiziqishlarini inobatga olish — bularning barchasi ijodkorlikni rivojlantirishga xizmat qiladi. Hunarmandchilikni ta'lim jarayoniga integratsiya qilish orqali o'quvchilarda madaniy o'zlikni anglash, estetik didni shakllantirish va milliy merosga hurmat tuyg'usini tarbiyalash mumkin[8].

Natijalar shuni ko'rsatadiki, ta'lim jarayonida milliy hunarmandchilikka oid mashg'ulotlarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarning ijodkorlik salohiyatini samarali rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu yondashuv nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki yosh avlodda milliy o'zlikni anglash va madaniy merosga hurmat tuyg'usini shakllantiradi.

XULOSA

Milliy hunarmandchilik o'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatini rivojlantirishda nafaqat amaliy ko'nikmalarni, balki estetik, madaniy va axloqiy tarbiyani shakllantiruvchi kuchli vosita sifatida namoyon bo'ladi. Hunarmandchilik faoliyati orqali o'quvchilar o'z fikrini ifodalash, yangi g'oyalarni ilgari surish, muammolarga ijodiy yondashish va o'z mehnatining natijasini ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bu esa ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi, shaxsiy rivojlanishiga zamin yaratadi[6].

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar — loyiha asosida o'qitish, integrativ yondashuv, amaliy mashg'ulotlar, AKT vositalari — hunarmandchilikni ta'lim jarayoniga samarali integratsiya qilish imkonini beradi. Bu texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil fikrlashini, jamoada ishlash ko'nikmasini, estetik baholash qobiliyatini va madaniy merosga bo'lgan qiziqishini rivojlantiradi. Ayniqsa, loyiha asosida o'qitish texnologiyasi o'quvchilarga o'z g'oyasini rejalashtirish, loyihalash va amalda sinab ko'rish imkonini beradi. Integrativ yondashuv esa hunarmandchilikni boshqa fanlar bilan bog'lab, o'quvchilarning bilimlarini chuqurlashtiradi va ularni kompleks fikrlashga undaydi.

Amaliy mashg'ulotlar orqali o'quvchilar o'z mehnatining natijasini ko'rishadi, bu esa ularning motivatsiyasini oshiradi, o'ziga bo'lgan ishonchini kuchaytiradi. AKT vositalari yordamida esa hunarmandchilik buyumlarini zamonaviy dizayn asosida loyihalash, modellashtirish va taqdim etish imkoniyati yaratiladi. Bu esa o'quvchilarning texnologik savodxonligini ham oshiradi[7].

Shuningdek, hunarmandchilikning kashtachilik, tikuvchilik, yog'och o'ymakorligi,

kulolchilik, zargarlik kabi turlari o'quvchilarning turli qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu faoliyatlar orqali nafaqat ijodiy fikrlash, balki estetik baholash, madaniy merosga hurmat, jamoada ishlash, muammoga yechim topish kabi kompetensiyalar shakllanadi. O'quvchilar o'z qiziqishlariga mos yo'nalishni tanlab, o'z qobiliyatlarini namoyon etish imkoniga ega bo'ladilar.

Shunday qilib, milliy hunarmandchilikka oid mashg'ulotlarni zamonaviy ta'lim texnologiyalari bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarning ijodkorlik qobiliyatini chuqur va tizimli rivojlantirishga xizmat qiladi. Bu yondashuv nafaqat ta'lim sifatini oshiradi, balki yosh avlodda milliy o'zlikni anglash, estetik tarbiya va madaniy merosga hurmat tuyg'usini shakllantiradi. Ta'lim jarayonida hunarmandchilikni faol qo'llash orqali o'quvchilarni nafaqat bilimli, balki madaniy jihatdan yetuk, ijodkor va milliy qadriyatlarga sodiq shaxs sifatida tarbiyalash mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Xurramov Ro'zimurod – Maktab o'quvchilarining milliy hunarmandchilikka oid ijodkorlik faoliyatini loyihalashtirish. PEDAGOG, 2023.
2. Xaydarova Roila Yuldoshvoyevna – Milliy hunarmandchilikka oid mashg'ulotlar samaradorligini oshirishda integrativ yondashuvlardan foydalanish. TDPU, 2023.
3. Ismatullaeva X.Z., Abdullaev A., Ismatullaeva M.Z. – Maxsus materialshunoslik. T.: Iqtisod-moliya, 2008.
4. Ochilov T.A., Ahmedov B.B., Toshpo'latov S. – Tikuvchilik materialshunosligi. T.: TTESI, 2007.
5. Mo'minova M. – Ovqat tayyorlash jarayoni. T.: Adabiyotlar jamg'armasi, 2006.
6. Saydulloyevich, O. Y. (2022). The educational and moral significance of the spiritual heritage of Imam ghazali. *European Scholar Journal*, 3(6), 153-156.
7. Saydulloyevich, O. Y. (2023). Samples of the Wisdom of Imam Abu Hamid Ghazali Quoted in the Great Works. *World Bulletin of Social Sciences*, 25, 18-21.
8. Saydulloyevich, O. Y., & Erkinova, S. O. (2024). ABU HOMID G'AZZOLIY ASARLARIDA "YOLG 'ON SO 'ZLASH VA YOLG 'ON QASAM ICHISH" YOMON ILLAT EKANLIGI HAQIDAGI QARASHLARI. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 3(35), 505-510.
9. Saydulloyevich, O. Y. (2024). TALABALARNI MANAVIY-AXLOQIY TARBIYALASHDA ABU HOMID G'AZZOLIY ASARLARIDAN

INNOVATIVE PUBLICATION

Journal of Effective

Vol.4 №3 (2026). March

innovativepublication.uz

Learning and Sustainable Innovation

FOYDALANISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI. O'ZBEKISTONDA
FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI, 3(35), 511-
516.

10. Ismoilova Durdona G'ulom Qizi (2024). TALABALARNI MA'NAVIY-
AXLOQIY TARBIYASIDA ABU HOMID G'AZZOLIY ASARLARINING
TUTGAN O'RNI. Research Focus, 3 (12), 109-114. doi: 10.5281/zenodo.14532269

11. Shavkatovna, X. M. (2025). Pedagogik nazorat va baholash. ZAMONAVIY ILM-
FAN VA INNOVATSIYALAR NAZARIYASI, 2(6), 124-126.